

Vergaderjaar 1993–1994 Nr. 14*

21 114

Regelen inzake het verplaatsen van de produktie van dierlijke meststoffen (Wet verplaatsing mestproduktie)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ¹

Vastgesteld 28 september 1993

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de volgende opmerkingen en vragen.

De commissie zag graag nader de relatie aangeduid tussen het onderhavige wetsvoorstel en het nog door de Tweede Kamer te behandelen voorstel Interimwet ammoniak en veehouderij (Kamerstuk nr. 23 221). Kunnen beide wetsvoorstellen nog wel gelijktijdig in werking treden?

De leden van de fracties van **CDA** en **SGP** wilden in dit verband weten of de inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel per 1 januari 1994 nog wel haalbaar is, gelet op de vele uitvoeringsregelingen welke nog gemaakt moeten worden. Wat is de stand van zaken bij het tot stand brengen van deze uitvoeringsregelingen? Wanneer mogen, indien het wetsvoorstel wordt aanvaard, de verschillende ministeriële regelingen worden verwacht? Worden de betrokken organisaties hierin tijdig gekend?

De leden van de **CDA**-fractie hadden overigens met veel belangstelling van dit wetsvoorstel kennis genomen. Zij wilden echter van de minister vernemen waarom de voorbereiding en de behandeling van dit voorstel zoveel langer heeft geduurd dan aanvankelijk werd gedacht. Hoe schat de minister de nadelige aspecten van deze regeling in voor de varkens- en pluimveesector met betrekking tot de bedrijfsontwikkeling? Welke knelpunten hebben zich inmiddels voorgedaan en hoe zijn die opgevangen?

Hoe sluit deze wet aan op de toekomstige mestwetgeving? Is het inmiddels nog wel zinvol een regeling te treffen, omdat in de komende mestwetgeving eerder de afzetrechten dan de produktierechten bepalend zullen zijn om mest te mogen produceren? Is overigens 1 januari 1997 een harde datum?

Is het Bureau Heffingen voldoende uitgerust om de uitvoeringslasten op te kunnen brengen?

¹ Samenstelling:

Braks (CDA), Coenemans (CDA), (voorzitter), Vermaat (CDA), Van Kuilenburg-Lodder (PvdA), Redemeijer (PvdA), Van den Bos (D66), Mw. Vrisekoop (D66), Ginjaar (VVD), Luteijn (VVD), Pitstra (GroenLinks), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF) en Veling (GPV).

* Het vorige stuk inzake dit wetsvoorstel is verschenen onder nr. 307, vergaderjaar 1992–1993.

Wat is de positie van het Bureau Heffingen als ruimere verantwoordelijkheden bij het bedrijfsleven worden neergelegd? Wordt dit bureau dan geprivatiseerd en wat is de positie van het ministerie dan nog bij de uitvoering van de mestwetgeving?

De Verplaatsingswet is, aldus de leden van de CDA-fractie, noodzakelijkerwijs nogal gecompliceerd. Welke voorlichtingsactiviteiten worden ondernomen om de werking van de wet zo goed mogelijk over te brengen bij de veehouders en de andere betrokkenen?

In de wet is bepaald dat de minister nadere regels stelt terzake van de door de wet voorgeschreven mestafzetovereenkomsten en de erkenningsvoorwaarden voor de intermediairs. Dit zijn bijzonder cruciale elementen voor een effectieve werking van deze wet. Kan de minister globaal aangeven hoe hij deze nadere regels wil gaan invullen?

Onder het Verplaatsingsbesluit konden de veehouders zelf kiezen welke mestproduktie van welke diersoort het eerst aan de grond gebonden zou worden. Nu wil de minister dit gaan regelen. Waarom? Is er nu al niet teveel geregeld? Zou de eigen keuze van de ondernemer niet voorop dienen te staan?

Waarom worden er slechts rechtsgevolgen verbonden aan de latente ruimte in 1988, 1989 en 1990 en niet aan die uit de jaren 1991, 1992 en 1993?

Breedte en kleur van de wet worden in belangrijke mate bepaald door de kortingsmaatregelen. Kan de minister nog eens schematisch aangeven hoe het systeem in elkaar zit en welke kortingspercentages zullen gelden? Wat is in dit verband de relatie tussen deze wet en de in de notitie derde fase mestbeleid en ammoniakbeleid aangekondigde nieuwe beleidsonderdelen, te weten: de korting van 30% op de ref. hoeveelheid varkens- en kippemest, het 95-scenario en de mineralenboekhouding?

De leden van de fractie van **D66** voegden hieraan de vraag toe hoe de controle en de handhaving van deze wet zich verhouden met het regime derde fase mestbeleid.

De leden van de **SGP**-fractie wilden in dit verband weten of de hoeveelheid, die wordt ingeschat in de «Notitie Mest- en ammoniakbeleid 3e fase tot en met 1995» (t.w. 1 miljoen kg fosfaat via de voorgenomen korting), nog steeds wordt gehandhaafd.

Kan worden aangegeven hoe groot de verwachte afname zal zijn via natuurlijk verloop met de bestaande regelgeving?

De leden van de **CDA**-fractie vervolgden hun betoog door op te merken dat in het mestakkoord met het bedrijfsleven is overeengekomen het max. kortingspercentage, zijnde 25%, ten volle te benutten. Geldt dat ook voor transacties zonder commercieel doel, zoals verplaatsingen na huwelijk, scheiding en overlijden, na splitsing van maatschappen in familieverband en verkoop aan de overheid ten algemene nutte? Hoe wordt hier e.e.a. geregeld?

De leden van de fractie van **D66** merkten op dat de discussie in de Tweede Kamer hen niet duidelijk heeft kunnen maken waarom is gekozen voor een kortingspercentage van 25% bij verhandeling van mestproduktierechten. Waarom is vanuit milieu-overwegingen niet gekozen voor een hoger percentage?

De leden van de **SGP**-fractie voegden in dit verband eveneens een vraag toe. Is de minister bereid in de ministeriële regeling, waarin de korting van 25% wordt vastgelegd, de afroming van de mestrechten niet alleen bij splitsing van een bedrijf of maatschap maar ook bij de vorming van een maatschap (binnen familieverband) achterwege te laten?

De leden van de **CDA**-fractie stelden aan het slot van hun betoog nog een vraag over decentralisatie. Zij verwezen hierbij naar het milieubeleid waarin een aantal bevoegdheden is gedecentraliseerd naar andere overheden dan het rijk. Hoe is een en ander op elkaar afgestemd teneinde doublures en spanningen met de zelfstandige bevoegdheden van gemeenten en provincies te vermijden?

De leden van de **PvdA**-fractie hadden eveneens met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. Zij wilden in dit verslag nog een tweetal vragen ter beantwoording aan de minister voorleggen.

Als een bedrijf de niet grond gebonden mestrechten verkoopt die het in gebruik heeft, is het dan mogelijk dat het daarna de nog latente ruimte in gebruik neemt?

Is er al inzicht in de mobiliteit en de prijsvorming van de verhandelbare mestrechten?

De leden van de fractie van **D66** deelden mee dat dit wetsvoorstel niet voorziet in een bij hun fractie bestaande behoefte. De strekking van het wetsvoorstel staat op gespannen voet met het uitgangspunt van milieuwetgeving dat de vervuiler betaalt. Levert het geen bijdrage aan terugginging van de totale mesthoeveelheid in ons land?

Handel in mestproductierechten stuit bij de aan het woord zijnde leden op principiële bezwaren. Daarnaast bestaan twijfels over de controle en handhaafbaarheid.

Kan de minister nader ingaan op de mogelijke financiële en economische implicaties en er wat meer helderheid over verschaffen?

De leden van de **VVD**-fractie vroegen zich af welke de zin is van het voorliggende wetsontwerp gezien de voorziene korte werkingsduur. Wil de bewindsman in dit verband ook ingaan op de verschillende opvattingen die er ten aanzien van de invoeringsdatum van de regulerende mineralenboekhouding bestaan en de achterliggende gedachten daarbij?

De leden van de **SGP**-fractie hadden met gemengde gevoelens van het wetsvoorstel kennis genomen. Die gemengde gevoelens bestonden onder meer uit bedenkingen tegen het verhandelbaar maken van productierechten en het ontbreken in het wetsvoorstel van een maximale bedrijfsomvang waarboven geen aankoop van mestrechten is toegestaan waardoor de gewenste ruimte, waarmee de relatief kleine maar gezonde bedrijven een «inhaalslag» zouden kunnen plegen, wordt beperkt. De bovengenoemde leden wensten verder gaarne een antwoord op de volgende vragen alvorens zij een definitief standpunt innemen.

Is de minister er in geslaagd met de Minister van Financiën een algemeen geldende regel af te spreken over het afschrijvingsritme en de verschuldigde b.t.w. voor hen die de landbouwregeling toepassen?

In hoeverre is de bewindsman er in geslaagd met de collega's van Binnenlandse Zaken en Justitie te bewerkstelligen dat, met de bestaande capaciteit, de veldcontroles verbeteren en door de uitbreiding van de mankracht de handhaving te optimaliseren?

Welk volumereducerend effect mag van dit wetsvoorstel worden verwacht?

Welke vorderingen zijn gemaakt bij de voorbereiding van de invoering van de mineralenboekhouding?

De voorzitter van de commissie,
Coenemans

De wnd. griffier van de commissie,
Hordijk